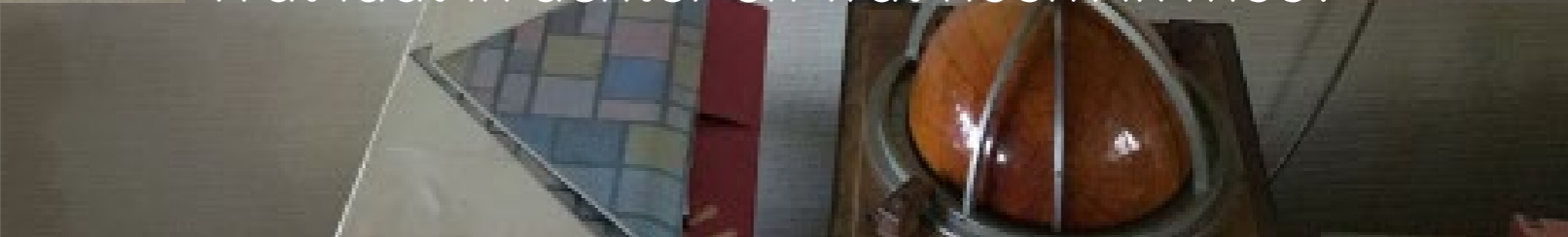

DE JAS VAN JOOST

EMOTIONELE
HALFWAARDETIJD

Wat laat ik achter en wat neem ik mee?

Emotionele halfwaarde tijd: de tijd die je erover doet om je emotioneel los te maken van een object.

'De jas van Joost' gaat over de erfenis van mijn vader. Ik probeerde een plek te vinden voor mijn verdriet, zocht troost maar werd geconfronteerd met een huis vol spullen. Dat voelde als houvastloosheid.

Ik ben alles gaan fotograferen. Veel spullen zijn inmiddels weg. Maar de foto's met mijn verhaal zijn er nog. Ze zijn een verslag van rouw en een nieuwe ontmoeting met mijn verleden. Een reis van op drift geraakte spullen.

De 'Jas van Joost', mijn sociaal ontwerp over rouw, gaat over de laatste objecten in mijn ouderlijk huis. Maandenlang hingen de jassen aan de kapstok. Niemand wilde ze aanraken. De jassen waren zo beladen, alsof ze radioactief geladen waren. Ik kon ze niet wegdoen maar ook niet houden. Uiteindelijk heb ik ze gefotografeerd en van de kapstok gehaald. Vervolgens heb ik lichtprojecties gemaakt in de huiskamer. De foto's van de jassen heb ik overgetrokken op plastic sheets. Die sheets heb ik op een overheadprojector gelegd. Het mooie van het werken met een overheadprojector is dat het object belicht wordt als je de projector aanzet. Een andere mooie eigenschap is dat je de tekeningen op elkaar kunt leggen en een voor een kunt wegtrekken: wat chaos was wordt eenvoudig. Zo houd je die ene tekening over die de essentie raakt.

Blauwe sticker Bart, groene sticker Fen.

Ik beeld mij in dat de meeste spullen in het huis aan het wachten zijn. Onderweg naar een nieuwe betekenis. Ontheemd op doorreis, stilstaand in de restruimte van de tijd. Sommige meubelstukken van mijn vader staan symbool voor een sfeer, een tijdsbeeld, anderen staan voor zijn belabberde smaak. Verliezen spullen hun betekenis? Leeft alles zoals ik het ken niet enkel als een vertrouwde plattgrond in mijn hoofd? Hoe vrij kun je zijn in het toekennen van nieuwe betekenissen aan spullen die zo verankerd zijn in jezelf?

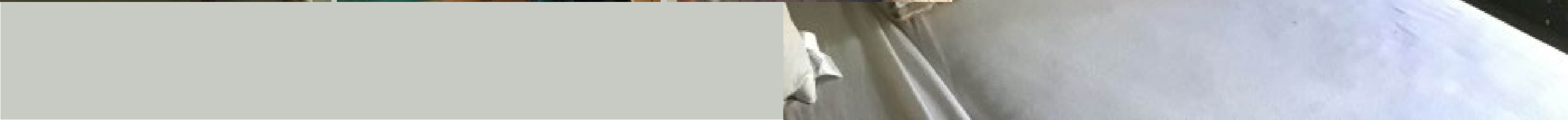
De plek van de meubels blijkt opeens belangrijk. Dat ervaar ik als de spullen worden verplaatst en we ze opdelen in categorieën. Blauwe sticker Bart, groene sticker Fen. Alles staat in het midden van de huiskamer. Los van de vertrouwde vaste plek. Verbleekt, wachtend, als dorstige planten in de felle zomerzon. Schilderijen, lampjes, boeken. De boekenplank van de muur gehaald. Alles uit elkaar geschroefd, gestapeld, verpakt, geordend, gefotografeerd. Geen 'Hoe staat het leven?' meer. Ik zit met de losse eindjes. De spullen zijn weer gewoon spullen. Emotionele waarde in verval. Talloze keren lopen we erlangs. We kijken door het raam naar de plantjes op de binnenplaats. De jassen, niemand durft ze aan te raken laat staan weg te gooien.

Ik leg ze tussen de duploblokken naast het hobbelpaard op zolder.

De jassen zijn een markeerpunt. Ze kunnen niet weg maar ook niet blijven. Ik wil de jassen houden maar niet meenemen. Ik zoek naar iets, een residu, zijn essentie, zijn verhaal, troost. Zijn grote witte doktersjas en zijn paarse North Face jas staan voor zijn broosheid en kracht. De doktersjas droeg hij zijn werkzame leven in de havens van Amsterdam, de laatste jaren voornamelijk zijn paarse North Face. De jas is afgedragen. Versleten. Op de kapstok lijkt het een veilige cocon, een stoere outdoor jas. Deze paarse onverwacht hippe jas hield hem overeind en warm.

Ik maak een foto. Daarna vouw ik de jassen op en pers de lucht eruit. De laatste ruimte waar de vorm van zijn lichaam nog zichtbaar is. Zijn restruimte. Ik leg ze tussen de duploblokken naast het hobbelpaard op zolder. De jassen mogen gaan.

De eerste maanden na zijn dood voel ik mij als een drenkeling, spartelend in een berg spullen die half de zijne, half de mijne zijn. Spullen eerst zo vertrouwd, maar nu zo zonder hem. Met het verstrijken van de tijd op drift geraakt. Ik zoek naar een manier om mijn geschiedenis en ons contact met een frisse blik te zien. Schoonvegen, afstoffen, oppoetsen, veranderen, terugplaatsen. Opperuimd en ontdaan van de zwaarte. Tot voor kort voelde het huis nog als een vertrouwd landschap uit mijn jeugd. Een veilig houvast uit een tijd dat ik de grootte van het huis nauwelijks kon overzien. De dans met de spullen is ingezet. De bestaande orde is doorbroken. De contouren van dat wat was.

Ik zoek naar een nieuwe vorm waarin alles weer op zijn plek kan vallen.

De spullen hoeven nog niet weg. Niet meteen in de berging of naar de kringloop. Maar dat er iets moet gebeuren staat vast. Als ik op de overloop loop, langs het kabinet vol VOC bordjes en schetsboeken, roept een zachte stem mij. Terug naar huis. Het huis dat ik zo goed ken en waar alles onveranderd moet blijven.

Ik beleefde het huis door de jaren heen als anker. Als een plek waar ik naar terug kon keren als ik het even niet meer wist. In de zomer van 2016 verandert er iets. Ik ervaar houvastloosheid. Het anker trekt niet meer. Gevoelens van vrijheid, ruimte, willen grijpen, omklemmen, vasthouden, wegduwen en koesteren buitelen over elkaar als een wilde stroom.

Lopend door het huis, in de zomerhitte, denk ik terug aan een spelletje dat ik als kind speelde.

Ik maakte van mijn handen een kokertje en keek naar de bomen buiten op de kade. De takken, de schors, de stam. Met mijn kokertje isoleerde ik de delen totdat ze zweefden in de lucht, losgeraakt van waar ze bij hoorden.

Ik zoek naar een nieuwe vorm waarin alles weer, opnieuw, op zijn plek kan vallen.

